

Nr 228

Av herr Börjesson m. fl., om rätt för jordbrukare att vid beskattning åtnjuta avdrag för kostnader för stenröjning och andra grundförbättringar.

Ur hela samhällets synpunkt är det önskvärt, att jordbruksdriften kan rationaliseras så mycket som möjligt. En förutsättning för en mekanisering av jordbruket är att de möjligheter, som kan vinnas genom den inre rationaliseringen, tillvaratages på bästa sätt. För stora delar av vårt land är stenröjning i betydande omfattning nödvändig, om moderna jordbruksmaskiner till fullo skall kunna utnyttjas. Den erforderliga stenröjningen kräver emellertid betydande kapitalinvesteringar, som endast på mycket lång sikt kan betalas genom jordbruksproduktion på fastigheterna. Den jordbrukare, som genomför stenröjning, kan i regel icke räkna med att under sin livstid få skäligen ersättning för de kostnader, som han genom detta arbete ikläder sig.

Det synes oss angeläget, att investeringar för sådan stenröjning kommer till stånd i så stor utsträckning som möjligt. Ur statens synpunkt bör det vara av vikt att söka stimulera till sådan verksamhet. I viss utsträckning sker detta genom de statliga bidrag som kan beviljas för bl. a. stenröjning enligt bestämmelserna om statligt stöd till jordbrukets inre rationalisering. Sådant statsbidrag utgår dock endast efter särskild behovsprövning och i regel endast under förutsättning, att brukningsdelen ej innehåller mer än 20 hektar åker eller till åker omräknad ängs- och betesmark. En stor del av jordbrukarna är alltså utan möjlighet att erhålla detta stöd.

Det ovannämnda statliga bidraget till stenröjning m. m. är icke skattepliktig inkomst. De jordbrukare, som icke kan erhålla sådant bidrag, måste emellertid erlägga skatt för de kostnader som stenröjningen åsamkar dem. Stenröjning betraktas ur skattesynpunkt som grundförbättring för vilken enligt 22 § 2 mom. kommunalskattelagen avdrag icke får ske vid taxeringen.

Ifrågavarande bestämmelser rörande beskattning av stenröjning synes oss utgöra ett allvarligt hinder för en önskvärd rationaliseringsverksamhet inom jordbruket. Avdrag från bruttointäkten medges enligt kommunalskattelagen för bl. a. allt som är att hänföra till driftkostnader. Vidare medges avdrag i viss utsträckning för kostnader för täckdikning, nämligen i den mån de svarar mot de kostnader som ett iordningställande av det gamla dikningsystemet skulle ha betingat. Med hänvisning till avdragsrätten i nämnda fall synes oss nuvarande bestämmelser rörande skatteplikt beträffande stenröjning ohållbara.

Det kan ur vissa synpunkter vara riktigt att betrakta stenröjning som framför allt en grundförbättring, varigenom jordbruksvärdet förhöjes. Men det måste understrykas, att värdet icke tillnärmelsevis ökas i proportion till de kostnader som stenröjningen betingar. En stenröjning bör närmast betraktas som en anläggningstillgång, som omedelbart blir föremål för en betydande värdeminskning. Skäl kan också vara att jämställa kostnaderna för stenröjning med driftkostnader för en följd av år.

Med nuvarande beskattningsbestämmelser är en stenröjning ur den enskilde jordbrukarens synpunkt oftast en investering, som icke kan betraktas som lönande. Härigenom fördröjes en önskvärd rationalisering inom jordbruket. Om kostnaderna för stenröjning bleve avdragsgilla vid beskattningen, skulle jordbrukets rationalisering och mekanisering i hög grad kunna påskyndas. Detta synes oss vara önskvärt icke endast i syfte att jordens kultur därigenom skulle förbättras, utan också ur nationalekonomisk synpunkt. En ökad maskinanvändning vid jordbruket torde möjliggöra förbilligande av jordbruksproduktionen, varför det givetvis måste vara i statsmakternas intresse att söka stimulera till stenröjning, som främjar en sådan utveckling. Det synes oss därför nödvändigt, att frågan om rätt till skatteavdrag för kostnader för stenröjning snarast möjligt blir föremål för utredning.

Ifrågavarande spørsmål synes oss falla inom ramen för den genomgång av kommunalskattelagen, vilken förutsatts skall verkställas av 1950 års skattelagssakkunniga. Riksdagen hade i fjol att behandla motioner om ändrade grunder för beräkandet av värdeminskningssavdrag å byggnader i förvärvskällan jordbruksfastighet samt om avdrag för täckningsdikningsanläggningar m. m. Härvid förutsatte riksdagen, att ifrågavarande spørsmål skulle komma att beaktas vid planläggningen av de sakkunnigas fortsatta arbete. Det synes oss lämpligt, att i nämnda sammanhang en allsidig prövning sker av frågan om avdrag för grundförbättringar, varvid de synpunkter, som i motionen anförts beträffande stenröjningskostnaderna, må vinna beaktande. Även andra möjligheter för frågans prövning bör kunna tänkas.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande avdrag vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt för kostnader för stenröjning och andra grundförbättringar i enlighet med vad som ovan anförts.

Stockholm den 26 januari 1956

Fritz Börjesson

Gustaf Svensson

J. W. Pettersson

i Vä

i Norregård

Fridolf Jansson

Harald Larsson

Gunnar Ericsson

i Benestad

i Hedenäset

i Näs